

СТАНОВИЩЕ

**по конкурс за заемане на академичната длъжност „професор“
по 2.1. Филология (Български език – Приложна лингвистика),
обявен в ДВ, бр. 67 от 09.08.2024 г.
с единствен кандидат доц. д-р Мирена Атанасова Пацева**

Доц. д-р Мирена Атанасова Пацева се отличава с богат професионален опит в преподаването на български език като чужд. Изключително полезно както за преподавателската работа, така и за научните ѝ търсения е владеенето (в различна степен) на редица чужди езици (немски, руски, английски, гръцки, френски, санскрит).

Кандидатката завършва 91 Немска езикова гимназия в София (1979), а пет години по-късно се дипломира в специалност *Българска филология* на ФСлФ към СУ „Св. Климент Охридски“. През 1986 г. получава магистърска степен по *История и теория на културата* в Историческия факултет на СУ, а през 1991 ѝ е присъдена научната и образователна степен „доктор“ в областта на общото езикознание, социолингвистиката и психолингвистиката в Института по езикознание към Руската академия на науките.

От 1992 г. М. Пацева заема различни длъжности в СУ „Св. Климент Охридски“, като от 2010 г. до настоящия момент е доцент по съвременен български език в Катедрата по български език като чужд на ФСлФ. Има редица специализации в университети и научни центрове в София, Саарбрюкен, Севиля, Солун, Ню Делхи, Будапеща. Била е лектор по български език и култура в *Делхийския университет*, Делхи (2003 – 2005) и *Университет Македония* в Солун (2013 – 2017). Кандидатката е член на няколко авторитетни международни научни организации, участвала е общо в 16 научни проекта, на пет от които като ръководител (4 национални и един на Европейската

комисия). Носител е на наградата на Ректора на Софийския университет, връчена ѝ по случай 110-та годишнина от основаването на университета (1998 г.).

За участие в конкурса за академичната длъжност *професор* са представени 22 публикации: 2 монографии, едната от които представлява хабилитационен труд, 2 студии, публикувани в нереферирани списания с научно рецензиране или в редактирани колективни токове, и 18 статии и доклади: 5 от тях публикувани в научни издания, реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация и 13 публикувани в нереферирани списания с научно рецензиране или в редактирани колективни токове. Една от студиите и 5 от статиите са на английски език, една статия – на руски; 9 статии са в съавторство.

Общият брой на публикациите на авторката е 113, които са цитирани в 159 източника.

Справката с представените за участие в конкурса трудове показва богатата и разностранна научна продукция на кандидатката. В центъра на изследователския интерес е българската лексикална прозодия, на която са посветени публикации Г62, Г78, Г91, Г92, Г713, както и хабилитационният труд *Морфологични и прозодични аспекти при акцентуването на съществителни имена в българския език* (2024). Последният изследва взаимодействието между морфологичните и метричните аспекти в българското акцентуване в рамките на теорията на интерференцията между морфология и прозодия, като отчита също историческите езикови наслоявания, структурата на лексикона и честотата на употреба на лексикалните единици. Трудът очертава различни тенденции по отношение на акцентните характеристики на морфемите в състава на българските съществителни. Авторката доказва, че най-често акцентно маркираните

морфеми са корените при непроизводните лексеми и суфиксите при производните, докато членните морфеми и флексията в повечето случаи се реализират без ударение. Установява тенденция за акцентна диференциация на многофункционалните морфеми в зависимост от функцията им в отделните словообразователни категории. По наблюденията на М. Пацева при мутационните структури преобладават маркираните суфикси, а при модификационните – немаркираните. Изследователката стига до извода за обвързаност на ударението с морфологични фактори, преобладаващи в сравнение с метричните.

Прозодичните характеристики на речта, но с оглед на преподаването на произносителните особености на българския език като чужд, са разгледани в публикации Г61, Г71, Г72, Г74, Г76; различни страни от преподаването на българския език като чужд представят публикации Г75, Г73, Г63, Е22-2, Г65. Останалите публикации проследяват връзката между език, общество и психика (Г4, Г64, Г712), както и схващанията за психическото функциониране на езика в индийската лингвистична традиция и тяхното проектиране в светлината на съвременната психолингвистика (Г77, Г79, Г70, Г711).

Очертаните изследователски области показват отлично познаване на различни изследователски школи, теории и методи в изучаването на отделни страни от езиковите явления. Авторската справка коректно отразява приносния характер на публикациите.

Анализът на представените материали и оригинални научни трудове, съдържащи безспорни теоретични и практико-приложни приноси, показва, че те са в съответствие с изискванията на ЗРАСРБ, Правилника за приложението му и Правилника на СУ „Св. Климент Охридски“ за заемане на академичната длъжност „професор“.

Всичко това ми дава основание с пълна убеденост да предложа на уважаемото академично жури да присъди на доц. д-р Мирена Атанасова Пацева длъжността професор по направление 2.1. Филология (Български език – Приложна лингвистика).

София, 1.12.2024 г.

доц. д-р Цветанка Аврамова